

ЕКО

СВІТ

№20
2023

ПОНЕДІЛОК, 7 СЕРПНЯ

«ЧИСТА КРАЇНА – ЧИСТА ЗЕМЛЯ»

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ПРИРОДИ

Каховська ГЕС – життя після моря. Наслідки підриву дамби два місяці по тому

Я їду до мертвого моря.

Ні, не до ізраїльського Мертвого моря – до нашого мертвого. До Каховського водосховища, оспіваного Олександром Довженком у його "Поємі про море". Воно загинуло від рук ворога в російсько-українській війні.

– Вода уходила буквально на очач! Здавалося, це якийсь страшний сон, бо ж такого не може бути, тому що бути не може! Люди плакали.

Зараз вже підсохло дно, вивітрився запах гнилої риби, але мені все здається, що одного ранку я прокинуся і знову побачу хвилю – станеться диво, вода повернеться так само швидко, як пішла. Хоча розумію: не повернеться. Усі в селі це розуміють, але вірити не хочеться нікому, – розповідає 38-річна Ірина Борошнова.

Вона народилася й виросла на березі Каховського водосховища – у

селі Покровське поблизу міста Покров.

Від її городу до берега – сотня метрів. А далі простяглися кілометри водної гладі. Не було й дня, коли б Ірина не "зустрілася" поглядом з хвилями, що грають під вітром.

Її дід працював у рибальській артілі, дівчинкою вона багато часу проводила у нього на причалі біля баркасів і сіток. "Сипати сітки", кажуть у Покровському, значить закидати їх у воду. А потім вони з дідом йшли на городи. Тут все село так жило: однією ногою в човні, другою – на ниві. Селяни коло моря...

На Каховському водосховищі колись почалася моя трудова біографія. Саме тут мене, тоді практиканта річкового училища, капітан суховантажного теплохода вперше допустив до самостійної вахти – поставив до штурвала.

Каховське водосховище було найдовшим на Дніпрі, максимальна глибина сягала 36 метрів. "Штучне море номер один" – таким я його запам'ятав. Таким воно було до вибуху греблі ГЕС.

Наразі замість рукотворного моря у нижній течії Дніпра – суходільна лінія фронту. Можливо, найширша і найнезвичайніша в історії всіх воєн – середньою шириною 9,3 км, і максимальною – 25 км. Саме такими є характеристики колишнього водосховища.

Правий берег підконтрольний Україні, лівий – окупований армією РФ.

Як змінилося життя у містах і селах на березі висохлого водосховища, читайте в цьому репортажі.

ВІД ПЕКТОРАЛІ ДО МАРГАНЦЕВИХ РУДНИКІВ

Нікопольський район Дніпропетровщини. На протилежному боці Дніпра – окуповане місто Енергодар із п'ятьма реакторами найбільшої в Європі Запорізької АЕС та найпотужнішою в Україні тепловою Запорізькою електростанцією.

Житлових кварталів Енергодара з правого берега не видно. Натомість обидві електростанції – як на долоні. В першій половині дня енергоблоки АЕС бачаться сіро-синіми, похмурими, а коли надвечір сонце повертає – у променях стають "веселішими".

Хоча які тут веселощі. Ймовірність ядерної катастрофи – постійний фон, що тримає всіх у напрузі. Коливається хіба що її градус. Вкотре він зріс по тому, як прилетіло по Кримському мосту. Нікопольчан лякає можлива російська "ответка".

Вибух Каховської греблі переконав навіть затятих скептиків: росіяни й АЕС висадять і оком не кліпнуть. Тож місцева влада розробляє сценарії можливої евакуації населення на випадок найгіршого.

Нікопольський район – це агломерація трьох міст із прилеглими селами. Нікополь – місто найдавніше, засноване у 1648 році. Покров і Марганець народилися у радянській період – в 1930-х. Обидва є містами, зорієнтованими на розробку Нікопольського марганцеворудного басейну – найбільшого родовища марганцевих руд у світі.

А ще ця місцевість історична. Саме неподалік Нікополя археологи знайшли пектораль – знамениту скіфську золоту прикрасу. Саме тут у різні періоди було декілька козацьких січей, звідси покотилося Україною козацьке повстання Богдана Хмельницького.

До повномасштабного вторгнення у районі мешкали понад 280 тисяч

осіб, з яких 100 тисяч у самому Нікополі. Сьогодні у місті лишається близько 50 тисяч. Десятки загинули, сотні дістали поранення, тисячі будинків зруйновані.

Наразі міста й села Нікопольщини є зоною бойових дій. Першу хвилю біженців спричинили обстріли з протилежного, окупованого берега; другу – залякування росіян підірвати Запорізьку АЕС.

Коли частішали обстріли, містяни з вечора сідали у власні автівки і вийжджали ночувати в лісосмуги. Розрахунок такий: якщо битимуть, то ночі й по місту, а не по кущах і деревах на околицях. Цілі табори "ночувальників" утворювалися вздовж доріг. На ранок вони знімалися з місця й вертали додому – снідати та займатися буденними справами.

ДНІПРО ЗГАДУЄ СВОЄ РУСЛО

З високого нікопольського берега добре видно пустище колишнього моря. Воно схоже на зебру: світлі просохлі піщані дюни змінюються чорними смугами мулу, що осів у низинах.

Дніпро тяжіє до свого колишнього русла, яке "втратило актуальність" на цілих 65 років, по тому як річку запрудили, коли будували Каховську ГЕС, і вона розлилася на кілометри.

Тепер Дніпро знову ліг у материнське річище. Виявляється, природа має пам'ять – річка згадала свою життєву стежину.

Я почувуюся свідком її другого народження. Лівий берег сьогоднішнього Дніпра – це берег-новотвір, "зроблений" з дна водосховища. Берег геть піщаний, безрослинний, нагадує відеокадри Суецького каналу, який тече посеред пустелі. Зелене оздоблення в нього ще попереду.

Де-не-де вдалині поблискує гладінь чи то нових озер, чи то ще недовипарованих сонцем великих калюж у низинах. А ще на дні можна побачити маленькі чорні цятки – пні дерев, спіялих перед наповненням водосховища у 1957-58 роках.

Ув'язнені товщею води, пні цьогоріч вперше за десятиліття побачили сонце. Місцями вони розкидані хаотично, але подекуди вишуквані в правильну квадратно-гніздову геометрію – ознака, що на цьому місці колись ріс сад. Дерев нема, їхні "фундаменти" лишилися.

А загалом пейзаж сюрреалістичний: стоїш серед Нікополя, ліворуч-праворуч "висотки" й садиби у фруктових деревах і квітниках, натомість на задньому плані – наче штучно підведене тло у вигляді дна, що досихає.

(Продовження на сторінці 2)

Каховська ГЕС – життя після моря.

Наслідки підриву дамби два місяці по тому

(Продовження. Початок на сторінці 1)

ПУСТЕЛЯ ЧИ БОЛОТО?

Сьогодні часто можна почути, що Каховське водосховище перетворюється на пустелю.

Я спробував вийти на суше, як здалося, дно водосховища – зробив кілька кроків і відчув, що провалююся. Виявилось, просохла лише верхня скоринка дна, під якою – трясина, вологий мул. Тож варто говорити не так про опустелювання, як про заболочення.

Історично заплави землі поблизу Нікополя були відомі як Великий Луг – низини з великою кількістю озер, малих річок, рукавів Дніпра та островів. Все це може відродитися.

Наразі звучать голоси за і проти відновлення Каховського водосховища в майбутньому. Як правило, проти виступають мешканці інших регіонів, які вважають будівництво ГЕС радянською помилкою, а плани на відбудову – потенційним злочином. Хай, мовляв, природа поверне своє.

Але на Нікопольщині я не зустрів жодної людини, яка б приставала на цю точку зору. Тут водосховище входило у тканину життя – напувало, годувало, давало відпочинок, надихало. І його втрата – однозначно біль для регіону.

– Хто хоче повернення Великого Лугу, має пам'ятати, що в ті часи люди їздили на конях і милися в річці, а не в душевих кабінах, – розмірковує керівник Нікопольської військової адміністрації Євген Євтушенко. – Але, чи хочемо ми повернутися у се-

редньовіччя? Нам потрібна електроенергія, ефективне поливне землеробство і взагалі ми прагнемо цивілізаційного розвитку. А розвиток у нашому регіоні завжди пов'язувався з достатком води – водосховищем.

Водопровідні труби на Нікопольщині сухі. Кабмін виділив півтора мільярда гривень на новий водогін (три ланки протяжністю 130 км), який напоїть зневоднені райони Запорізької, Дніпропетровської, Херсонської та Миколаївської областей.

А поки у містах і селах району доступна лише привізана вода та вода з місцевих свердловин.

ВОДА ТА НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЖИТТЯ

Вулиці Нікополя напівпорожні, перехожих мало, майже кожен несе в руках бодай одну ємність для води – порожню чи вже наповнену.

Привізана вода буває технічна і питна. Остання цінніша, за нею й черги довші.

Нікополь. Черги по воду довгі, тут спілкуються, коментують новини, діляться порадами. І лаються: де довго стояти, там завжди пристрасті.

Біля черги почув специфічний місцевий жарг: "Ничче в Нікополі уважающая себя девушка без пустой бутылки із дома не выйде – она же леді, а не шалава!".

Люди посміялися, а якийсь дядька додав і свою історію:

– А я сьогодні вкрав у своєї жінки води, коли вона спала, і полив її квіти.

– Це ж як? – спитала черга.

– Вона квіти дуже любе, але зараз дай бог щоб було чим помідори полив. Жінка до квітів плаче, вибачається перед ними, як перед живими, і не поливає, бо помідора можна з'їсти, а квітку – ні. Ну, я за квіти вступився, трохи їм підливаю, коли жінка не бачить. А вона того не знає і радіє: бач, каже, які вони в нас живучі – самі собою рясніють!

Вода перетворилася на предмет багаторазового використання.

– Спершу миються овочі, потім цією водою миється підлога або посуд, поливаються квіти, а що залишилося – збирається в окреме відро в туалеті, щоб зливати, – описує кругообіг води у квартирі нікопольчанка Олена Шишкіна, з якою я розговорився в черзі.

Вони живуть удвох із чоловіком у багатоповерхівці. Їхній сімейний "водний баланс" відносно скромний – 20-30 літрів на день. Куховарити стали менше, посудом користуються по мінімуму.

– Куди як важче нашим сусідам, – продовжує Олена. – У них маленькі діти, а отже, йде більше води. І прати їм доводиться майже щодня. А прання – це тепер цілий проєкт.

Сучасні пральні машини автоматичні. Натомість знайшлися умільці, які обертають колесо історії назад – переробляють пралки-автомати під ручний режим. Послуга затребувана, одного такого майстра запросив чоловік Олени.

– Він від'єднав нашу машинку від водопроводу, вліз в електроніку, щось паяв, вивів лампочку. Вмикаєш машину – лампочка загоряється, це означає, що вона вимагає води. Заливаєш воду, лампочка гасне – значить, достатньо. Автоматично включається прання, потім також "по лампочці" ще кілька разів заливаєш воду для полоскання. Для повного циклу прання потрібно 50 літрів. Відпрацьовану воду збираємо для туалету, – розповіла Олена.

Вона переїхала до Нікополя після заміжжя у 2003 році. Перші місяці прожила з відчуттям приморського курортного міста. Полюбила Нікополь саме через водосховище й набережну із затишними кафе.

– Коли стався підриб ГЕС, ми щодня ходили на берег – прощалися з морем, – згадує Олена. – Без моря життя відразу стало якимсь не нашим, не справжнім. А вода у крані? Ми про неї не замислювалися: є і є... Тепер половина всіх думок – про воду. Ходимо по неї, як на роботу. Коли я востаннє приймала душ? Здається, у минулому житті. Помитися тепер – це відро і кухлик.

На набережній у Нікополі зараз – розбиті обстрілами кафе, бур'ян, іржаві елінги човникової станції.

Але я побачив дещо незвичайне. За кілька сотень метрів із дна водосховища постає бетонна споруда – ймовірно, опора капітального мосту через Дніпро, який 1943-го за рік збудували на окупованій території німецькі окупанти. Але скористатися нею забракло часу. Міст підірвали чи то радянські диверсанти, аби не дати ворогу відступати, чи самі німці під час відступу, аби ускладнити наступ Червоної армії. Після війни водосховище приховало більшість мостових опор. І ось тепер вони "проросли".

МАРГАНЕЦЬ – МІСТО НА МАРГАНЦІ

За кількістю жителів Марганець вдвічі менший за Нікополь. З водою та сама проблема – вона привізана. Міськводоканал раніше був царством труб і насосів, а нині – цистерн і логістики. Доставка води – сьогодні це альфа і омега буття.

У перший день катастрофи Марганець одержав мільйон гривень партнерської допомоги від австрійців. На ці гроші закупили і розставили по місту ємності для води.

Партнери також оплачують оренду 25-кубових автоцистерн, які мотуються по воді в човниковому режимі. Возять здалеку, найдовше – за 120 км. І це ж треба не просто з'їздити туди-назад, а й вистояти багатогодинну чергу, щоб наповнити автоцистерни водою.

Спеціалізованих водовозів мало, тож "мобілізували" пожежні машини й навіть переобладнали звичайні магістральні фури – у кузовах встановили великі пластикові ємності.

А ще у Марганці б'ють свердловини. Утім, свердловина – це лотерея. Як розповів депутат Марганецької міськради Андрій Волошин, бурити доводиться на 100-120-метрові глибини, це коштує пів мільйона гривень, при тому що результат важко прогнозувати. Може виявитися, що свердловина даватиме, приміром, три кубометри води на годину, а може й один кубометр. В обох варіантах вартість бурильних робіт однакова.

Крім того, ситуація у місті Марганці ускладнюється... марганцем – покладами руди. Це важкий метал, і є ризик, що сусідні з ним водоносні шари виявляться отруйними.

СЕЛО І МОРЕ: ЯК ВИЖИВАЮТЬ ФЕРМЕРИ

Село Покровське. На колишньому березі в кінці городів чекають своєї долі металеві насосні будки, напівприкриті високим бур'яном. До підриву дамби вони стояли коло самої води.

Свого часу люди купували насоси й труби, проводили воду з водосховища на городи для поливу.

Нікопольський район був одним із найбільших на Дніпропетровщині виробником овочевих та садових культур на поливних землях. Сьогодні насоси завмерли, водозабірні труби мертвими хоботами повисли над висохлим дном.

Мертвими хоботами висять над оголеним дном труби колишніх водозаборів. Десь попереду – схована

Фермер Володимир Колодій має два гектари землі. Щороку висаджував до 100 000 куців пекінської капуста.

– Капуста спочатку зростає у теплиці, у серпні пересаджуємо у відкритий ґрунт, починаємо інтенсивно поливати. У мене труба великого діаметру, потужний насос, я вмикав його о п'ятій ранку і вимикав о десятій вечора. Цього року я вирішив удвічі скоротити посадку, але все одно кров з носа маю до серпня добути воду, – розповідає Володимир.

Він перериває розмову, щоб допомогти двом робітникам, які тут же пораються з бурильною установкою – пробивають свердловину.

У Покровському нині багато хто б'є свердловини. На придатну для пиття воду не претендують – задовольняються поверхневими ґрунтовими водами. Втім, вони мають великий вміст солей, і вода придатна лише для короткочасного поливу, бо солі вбивають ґрунт. У селі про це знають, але відмовитись від поливу не можуть.

Тим більше що вже на підході врожай-2023. Колективно село мислить так: цього року, дасть бог, свердловинами ґрунти остаточно не зіпсуємо, а там щось придумається. Та й водопровід підведуть – обіцяють.

А поки що Володимир бурить землю. Щоб замовити свердловину професійній бригаді, треба заплатити 60-80 тисяч гривень. Колодій обрав інший шлях – купив за ті ж 80 тисяч власний буровий верстат, який вже частково себе виправдав. Володя зробив пробну свердловину своєму родичеві, тепер бурить для себе, а далі вже склалася черга з охочих односельців.

На висохлому дні водосховища я побачив свіжі пластикові гнучкі труби. Вони лежать тут трохи більше, ніж місяць.

– Коли все це сталося, я вирішив: скільки зможу, бігтиму за водою. Швидко купив труби, доєднав до насоса, вода тікала, я пхав за нею

труби – метрів сто, далі це стало важко й небезпечно, бо засмоктувало, – пригадує Володимир.

І знову я спробував увявити собі цю картину: як тікає море, а людина не відпускає – женеться за ним, намагається заарканити товстим шлангом.

Як розповіла директорка сільського музею Лариса Гладкочуб, Покровське з'явилося у XVIII столітті біля так званої Низової січі – останньої в історії запорізького козацтва. Нижній край села опинився у зоні затоплення водосховища в кінці 1950-х. Збереглася мапа з координатами затоплених хат.

Зараз все це вкрито піском і мулом, але ж люди знають: десь під цими наносами – їхня місцева маленька "атлантида".

А ТРОХИ МОРЯ ЛЮДИ ВБЕРЕГЛИ

Неподалік Покровського є села Капулівка й Олексівка. Розділяла їх затока – довга й вузька, як річка. Втім, тут і була річка Чортомлик, яку частково поглинуло водосховище.

Після підриву ГЕС мешканці обох сіл швидко збагнули, що затока спустошиться разом із усім водосховищем, і кинулися гатити греблю, аби відізнати Чортомлик.

Тепер ці два села мають новостворений ставок, який хоч і повільно, але наповнюється – за місяць рівень виріс на 40 сантиметрів при тому, що воду постійно розбирають на полив. Багато це чи мало? Старі люди в селі кажуть: до 1958 року Чортомлик був метр-два завширшки і завглибшки з пів метра.

В селах на берегах висохлого Каховського водосховища проблема номер один – де знайти багато води для поливу городів і як її привезти

В селах на берегах висохлого Каховського водосховища проблема номер один – де знайти багато води для поливу городів і як її привезти

Місцеві мешканці застерegli мене, щоби був уважний біля берега – гадюки цього року якось незвично активізувалися і масово заповзають у села.

Авжеж, подумалось, не лише люди страждають без моря. А яким тепер буде випаровування вологи в атмосферу і якою стане нова карта атмосферних опадів у регіоні? Що взагалі буде з кліматом? Хто наступний після людей і гадюк змінить звичну поведінку?

Я стояв на сухому березі і поглядом крізь бінокль вивчав рельєф. У перші дні, ледь зійшла вода, місцеві відчайдухи, а з ними і "чорні археологи" вибиралися на дно, шукаючи тверді місяця. І навіть знаходили якісь предмети, включаючи черепи та кістки з цвинтарів, ліквідованих перед затопленням сіл. На "сірих" інтернет-аукціонах виставлялися артефакти з дна Каховського водосховища, що є протиправним в Україні. Про це багато аматорських відео в мережах. Є й відео, де людей засмоктувало мало не до поясу, так що доводилося рятувати.

Натомість ворог почав обстріли. Прогулянки дном заборонені – контролюють військові.

Та все ж мені дуже кортіло рвонуть спринтом до найближчого пня (а це метрів п'ятдесят) і назад – доторкнутися рукою, можливо, відчутти зв'язок із минулою епохою радянської гідроігнотоманії. Але, повторюю, я загруз у мул за два метри від берега – про спринт годі й мріяти. Не "поговорив" я зі старим пнем, що просидів 65 років у водному полоні. Дніпро не дозволив.

Ще я побачив у бінокль плями, що ледь зеленіють на дні. Це свіжа самонасіяна рослинність – цьому краю точно не загрожують опустелювання. А що з ним станеться – нова ГЕС чи новий Великий Луг, – дізнаємося після війни.

А поки прощай, моє Море.

Вадим Петрасюк

Популярне резюме про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

АТ "Укргазвидобування" філія ГПУ "Шебелинкагазвидобування" УКПГ-1 Сквирицького НГКР для ознайомлення громадськості

Повне найменування суб'єкта господарювання - Акціонерне товариство "Укргазвидобування" філія газопромислове управління "Шебелинкагазвидобування" Установа комплексної підготовки газу-1 Сквирицького нафтогазоконденсатного родовища.

Скорочене найменування суб'єкта господарювання - АТ "Укргазвидобування" філія ГПУ "Шебелинкагазвидобування" УКПГ-1 Сквирицького НГКР Ідентифікаційний код - 30019775.

Юридична адреса: 04053, м. Київ, Шевченківський р-н, вул. Кудрявська, 26/28; тел.: (05749) 93372; E-mail: office@ugv.com.ua.

Об'єкт Акціонерного товариства "Укргазвидобування" філія газопромислове управління "Шебелинкагазвидобування" відноситься до переліку видів діяльності які потребують оцінки впливу на довкілля: УКПГ-1 Сквирицького НГКР - Висновок №21/01-20203285592/1, реєстраційний номер справи 20203285592.

Виробнича потужність складає - природний газ - 96 млн. м³, конденсат - 3240 т/рік; СПВ - 780 м³/рік.

АТ "Укргазвидобування" філія ГПУ "Шебелинкагазвидобування" УКПГ-1 Сквирицького НГКР спеціалізується на видобутку корисних копалин (природний газ, газовий конденсат) . Річний видобуток складає: природно-газ - 96,0 млн. м³, конденсат - 3240 т.

Основні технологічні процеси, які здійснюються на об'єкті: система підготовки газу; модульні компресорні установки (МКУ-1 і МКУ-2); система збору газового конденсату та супутньо-пластової води; індивідуальний контроль за роботою свердловин; метанольне господарство; система підігріву технологічного обладнання; факельне господарство;

На території промайданчика, що розташований за адресою: Харківська обл., Богодухівський район, Богодухівська міська рада, поблизу села Скосогорівка розташовані наступні джерела викидів забруднюючих речовин: приміщення з дизельною станцією; дизельна станція DALGAKIRAW, модель C110D5; свіча замірного вузла; свіча продувки ХАЛ; насоси дозуючі пошнєві; вогневий підігрівач ВП-1; вогневий підігрівач ВП-2; малогабаритна компресорна установка (МКУ-1); малогабаритна компресорна установка (МКУ-2); свіча МКУ-1; свіча МКУ-2; місце зливу спирту метилового у підземну ємність Є-6 з автоцистерни; наземна ємність Є-3, об'ємом 25 м³; наземна ємність Є-7, об'ємом 1,9 м³; атмосферна ємність - розділювач рідини Є-1 , об'ємом 25 м³; наливний стояк; центробіжний, погружний насос НВ - 50/50; підземна ємність ЄПС, об'ємом 50м³; наземні ємності ЄК-1 ч Є-5, об'ємом 50м³; наливний стояк; насоси ЦГ - 50/50, ЦГ - 50/80; територія підприємства; факельний амбар УКПГ; факельні амбри свердловин.

Валовий викид таких забруднюючих речовин як: азота діоксид; сажа; ангідрид сірчистий; вуглець оксид; метан; толуол; спирт метиловий; акролейн; ацетон; кислота оцтова; бензин (нафтовий, малосірчистий - у перерахунок на вуглець); уайт-спірит; вуглеводні насичені С12-С19 (розчинник РПК-26511 та ін.) у перерахунок на сумарний органічний вуглець; недиференційований за складом пил (аерозоль); ксилол складатиме 79,6968 т/рік (без урахування парникових газів).

Об'єкт відноситься до другої групи та підлягає взяттю на Державний облік. На території об'єкту не має виробництв або технологічного устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування та джерел викидів, з яких в атмосферне повітря надходять забруднюючі речовини від виробництв та технологічного устаткування, на які повинні впроваджуватися заходи щодо досягнення встановлених нормативів гранично допустимих викидів для найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин. Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій та заходи щодо скорочення викидів на підприємстві не передбачаються.

Відповідно до матеріалів що обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин, на об'єкті немає перевищень встановлених законодавством нормативів, а також згідно з результатами розрахунків розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі, встановлено, що перевищень ГДК на межі житлової забудови та на межі СЗЗ по вмісту забруднюючих речовин не має. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Зауваження та пропозиції просимо надсилати протягом 30 календарних днів з дати публікації повідомлення до Харківської обласної військової адміністрації за адресою: 61002, м. Харків, вул. Сумська, 64, тел.(057)7052153, E-mail: obladm@kharkivoda.gov.ua.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БОГОДУХІВСЬКИЙ МОЛЗАВОД"

Повне найменування суб'єкта господарювання: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "БОГОДУХІВСЬКИЙ МОЛЗАВОД"

Скорочене найменування суб'єкта господарювання: ТОВ "БОГОДУХІВСЬКИЙ МОЛЗАВОД". Ідентифікаційний код в ЄДРПОУ: 36537542

Юридична адреса: 62103, Харківська область, Богодухівський район, м.Богодухів, провулок Харківський, будинок 6, тел. +380575831899

E-mail: tov.bmz@ukr.net

ТОВ "БОГОДУХІВСЬКИЙ МОЛЗАВОД" планує отримати дозвіл на викиди для свого виробництва по переробленню молока, виробництву масла та сиру, розташованого за адресою: 62002, Харківська область, Богодухівський район, с.м.т. Краснокутськ, вулиця Зарічна, будинок 6. Об'єкт розташований на трьох майданчиках.

Метою отримання дозволу забруднюючих речовин в атмосферне повітря для існуючого об'єкта є здійснення господарської діяльності, яка пов'язана з викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, для забезпечення виконання вимог, передбачених нормативами екологічної безпеки у галузі атмосферного повітря. Оцінка впливу на довкілля не проводилась, так як діяльність підприємства не відноситься до ст.3 ЗУ "Про ОВД", підприємство не відноситься до переліку видів діяльності.

На території майданчика знаходяться наступні дільниці: котельня, ділянка заготовок, ділянка ковбасних сирів, ділянка плавлених сирків, ділянка згущеного молока, лабораторія, виробничий цех м'яких сирів, КНС, очисні споруди.

На території підприємства на цей час знаходиться 15 джерел викидів, з яких до атмосферного повітря викидаються наступні забруднюючі речовини: залізо та його сполуки (у перерахунок на залізо), манган та його сполуки (у перерахунок на діоксид мангану), оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) у перерахунок на діоксид азоту, оксид вуглецю, метан, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом/пил деревини, сажа, масло мінеральне нафтове (веретенне, машинне, циліндрове і ін.), сірки діоксид, вуглеводні насичені С₁₂ - С₁₉ (розчинник РПК-26511 і ін.) у перерахунок на сумарний органічний вуглець, аміак, фенол, альдегід пропіоновий (пропаналь), натрію гідрооксид (натр їдкий, сода каустична), кислота оцтова, кислота сірчана за молекулою Н₂SO₄, ізоаміловий спирт, метилетилкетон.

Валовий викид складає: 4,0620363 т/рік. Крім того, парникові гази: діоксиду вуглецю - 159,3283 т/рік та оксиду діазоту - 0,02266 т/рік

Даний об'єкт відноситься до третьої групи та не підлягає постановці на Державний облік. На території об'єкту не має виробництв або технологічного устаткування, на яких повинні впроваджуватися найкращі доступні технології та методи керування та джерел викидів, з яких в атмосферне повітря надходять забруднюючі речовини від виробництв та технологічного устаткування, на які повинні впроваджуватися заходи щодо досягнення встановлених нормативів гранично допустимих викидів для найбільш поширених і небезпечних забруднюючих речовин. Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій та заходи щодо скорочення викидів на підприємстві не передбачаються.

Відповідно до матеріалів що обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин, на об'єкті не має перевищень встановлених законодавством нормативів, а також згідно з результатами розрахунків розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі, встановлено, що перевищень ГДК на межі житлової забудови та на межі СЗЗ по вмісту забруднюючих речовин не має. Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Зауваження та пропозиції просимо надсилати протягом 30 календарних днів з дати публікації повідомлення до Харківської обласної військової адміністрації за адресою: 61002, м. Харків, вул. Сумська, 64., тел. (057)7052153, E-mail: obladm@kharkivoda.gov.ua

Газета - "Екосвіт", вітчизняне, українською мовою.

Тематика газети - екологічна.

Засновник - Харківська обласна організація Українського товариства охорони природи.

Відповідальний за випуск - Суворцева І. В.

Порядковий номер випуску, дата його виходу в світ - №20 від 7.08.2023.

Тираж - 300 шт. **Розповсюджується** безкоштовно.

Адреса видавця - м. Харків, вул. Серпова 4, оф. 511-610.

Серія, номер і дата видачі свідоцтва про державну реєстрацію - КВ № 24203-14043ПР від 30.10.2019. **Видавець** - ФОП Суворцева І.В.

Точка зору відповідального за видання не завжди співпадає з точкою зору авторів.

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Рукописи не рецензуються та не повертаються.

Тематика газети - екологічна, українською мовою.

Спосіб поширення: 100% - роздріб. Обсяг: 4 шпальти. Формат: А4, кольорова.

Розміщення інформації в газеті "Екосвіт" тел. +38 099 199 69 79

surovtceva2205@gmail.com